

CDM- en JI-emissierechten binnen EU-emissiehandel

Verdiepingsinformatie over het verwerven en het gebruiken van broeikasgasemissierechten uit klimaatprojecten

Emissierechten waarmee u uw CO₂-emissie kan compenseren, kunt u ook verwerven door deel te nemen aan klimaatprojecten in andere landen, de zogenaamde CDM- en JI-projecten. Dit kan door projectdeelnemer te worden of door de rechten te kopen op de markt. Wanneer deze rechten precies beschikbaar komen is afhankelijk van een besluit van de Europese Commissie. In dit informatieblad leest u meer over CDM en JI. Daarnaast leest u hoe u emissierechten hieruit kunt verwerven en gebruiken binnen EU-emissiehandel.

Clean Development Mechanism (CDM) en Joint Implementation (JI)

In het Kyoto Protocol, dat in 1997 onder het VN klimaatverdrag tot stand is gekomen, hebben ongeveer 180 landen, waaronder Nederland, concrete doelstellingen afgesproken voor het reduceren van hun broeikasgasemissies. De landen die een doelstelling hebben zijn onder te verdelen in de geïndustrialiseerde landen en de zogenaamde landen in transitie naar een markteconomie (Centraal en Oost Europa). Ook ontwikkelingslanden hebben het protocol ondertekend, maar zij hebben geen concrete reductieverplichting.

Het Kyoto Protocol bevat drie flexibele instrumenten waarmee landen hun emissiereducties op een kosteneffectieve manier kunnen bereiken:

- Internationale CO₂-emissiehandel;
- Joint Implementation (gemeenschappelijke uitvoering, JI); en
- Clean Development Mechanism (het mechanisme voor schone ontwikkeling, CDM).

De kern van CDM en JI is dat landen met reductieverplichtingen in het kader van Kyoto deze reducties in

andere landen kunnen realiseren. Een land met een reductieverplichting investeert, bij zowel CDM als JI, in een project waarmee broeikasgasemissies worden verminderd in een ander land. Het investerende land krijgt vervolgens de behaalde emissiereducties in de vorm van emissierechten.

Bij JI vindt het project plaats in een land dat zelf ook een reductieverplichting heeft. Een CDM-project vindt plaats in een ontwikkelingsland, dat geen reductieverplichting heeft. Het voordeel om naast de reguliere EU emissierechten ook emissierechten uit JI- en CDM-projecten te gebruiken, is dat het aantal rechten in de markt wordt vergroot. Hiermee wordt in feite extra emissieruimte gecreëerd. In de markt kunnen prijsverschillen tussen de verschillende soorten emissierechten ontstaan, mede omdat er andere voorwaarden en risico's aan verbonden zijn.

Voorbeelden van CDM- en JI-projecten

In 2004 is het eerste CDM-project van Nederland goedgekeurd: het Novogerar-project in Rio de Janeiro (Brazilië), dat in 21 jaar bijna 12 miljoen ton CO₂ uitstootreductie moet opleveren.

Het Novogerar Landfill Gas to Energieproject is een

vuilstortplaats waar met behulp van Nederlandse investeringen gassen uit de vuilnisbelt worden opgevangen en gebruikt om energie mee op te wekken. Dit resulteert uiteindelijk in een reductie van de CO₂-uitstoot van 11,8 miljoen ton in de komende 21 jaar.

Eén van de eerste door Nederland gecontracteerde JI-projecten is een duurzaam energieproject in Tsjechië. Tussen 2001 en 2004 heeft BioHeat International BV daar 9 oude kolen- of gasverbranders vervangen door biomassainstallaties. De totale gecontracteerde emissiereductie is 522,320 ton CO₂-equivalent in de periode 2008-2012.

Opstarten van CDM- en JI-projecten

Een CDM- of JI-project bestaat altijd uit meerdere projectdeelnemers. Dit kunnen zowel overheden als private partijen zijn, die samen het initiatief hebben genomen tot een project in een gastland waar de emissiereductie zal plaatsvinden. Uw bedrijf kan deelnemen aan zo'n project. Hierbij moet u zich realiseren dat het opzetten en uitvoeren van een dergelijk project een lang en complex proces is, omdat uitgebreide procedures die zijn ontwikkeld onder het Kyoto Protocol moeten worden gevolgd.

Voor het uitvoeren van een project is altijd instemming nodig van het gastland en het investerende land. Aan de projectdeelnemers worden eisen gesteld met betrekking tot betrouwbaarheid en het naleven van de regels onder het Kyoto Protocol. In Nederland is het Ministerie van VROM verantwoordelijk voor de instemming voor CDM-projecten en het Ministerie van EZ voor de instemming voor JI-projecten. Beide ministeries hebben hun taak uitbesteed aan SenterNovem.

Projectontwerpen worden volgens Kyoto-richtlijnen beoordeeld door onafhankelijke instellingen (certificeringsbureaus, consultants, accountantsbureau's) die door de VN zijn aangewezen. Deze instellingen bepalen tevens aan het einde van een project hoeveel emissiereductie is behaald.

Alle CDM-projecten worden geregistreerd door de CDM-raad (CDM Executive Board), een organisatie die is ingesteld onder het VN Klimaatverdrag. Begin 2008 waren er ongeveer 900 projecten geregistreerd. Van de JI-projecten bestaat nog geen centrale administratie.

Verkrijgen van emissierechten uit CDM- en JI-projecten

De emissierechten uit CDM-projecten worden gecreëerd door het CDM-register in Bonn en worden CER's (Certified Emission Reductions) genoemd. Bij JI-projecten worden geen nieuwe emissierechten gecreëerd, maar zet het gastland van het project een aantal bestaande emissierechten om in JI-emissierechten, die ERU's (Emission Reduction Units) worden genoemd.

Als een project is afgerond, bepaalt een onafhankelijke instelling (certificeringsbureau, consultant of accountantsbureau aangewezen door de VN) hoeveel emissiereductie is behaald. Elke reductie van een ton CO₂ (of equivalent) staat gelijk aan 1 emissierecht.

De Europese regelgeving laat de EU lidstaten de keuze om het bezit en gebruik van CER's en ERU's door bedrijven en particulieren toe te staan. In Nederland is besloten om dit toe te staan tot een maximum van 10% van de allocatie. Een bedrijf of particulier kan in bezit van een CER of ERU komen door zelf deel te nemen aan een CDM- of JI-project en de emissierechten op zijn rekening in het Register CO₂ Emissiehandel te laten storten. Daarnaast kunnen deze verhandelbare rechten ook worden verkregen via aankoop van andere partijen.

Overzicht beperkingen aan het gebruik van CER's en ERU's

In Nederland gelden de volgende beperkingen aan het verwerven en gebruiken van CER's en ERU's door bedrijven en particulieren:

- De maximale hoeveelheid CER's en ERU's die bedrijven in de periode 2008-2012 mogen inleveren om hun CO₂-emissie af te dekken is 10% van hun allocatie voor die periode. Bedrijven kunnen zelf bepalen hoe ze deze hoeveelheid over de jaren binnen de periode verdelen.
- CER's en ERU's uit projecten voor verandering in landgebruik en bebossing (LULUCF – Land Use, Land-Use Change and Forestry) mogen niet worden ingeleverd. De NEa zal op haar website (www.emissieautoriteit.nl) vermelden waaraan u deze CER's en ERU's kunt herkennen vanaf het moment dat ze in omloop komen.
- De Nea heeft de mogelijkheid geblokkeerd om tijdelijke rechten uit CDM-bosbouwprojecten (de zogenoemde tCER's en ICER's) over te schrijven op bedrijfsrekeningen in het Register. De tCER's en ICER's kennen complexe voorwaarden en beperkingen en bedrijfslocaties mogen deze niet gebruiken om uitstoot te vereffenen. Hoewel het bezit juridisch is toegestaan, adviseert de NEa de bedrijven om geen tCER's of ICER's aan te kopen. Als zij dat niettemin doen en de rechten ook willen laten bijschrijven op hun rekening, dan kunnen zij contact opnemen met de Helpdesk NEa.

Meer informatie

Klimaatverdrag – UNFCCC: www.unfccc.int

- CDM: VN regelingen en procedures, een uitleg van de projectcyclus en een overzicht van alle geregistreerde CDM projecten (<http://cdm.unfccc.int>);
- JI: VN regelingen en procedures (<http://ji.unfccc.int>);
- Klimaatverdrag, Kyotoprotocol en gerelateerde afspraken.

SenterNovem – Carboncredits: www.carboncredits.nl.

- Nederlandse goedkeuringsprocedures CDM- en JI-projecten;
- Aankoopbeleid CER's en ERU's Nederlandse overheid.

Ministerie VROM: www.vrom.nl

- Brochure over de Nederlandse aanpak van CDM: www.vrom.nl/publicaties;
- Informatie over CDM in Nederland: www.vrom.nl/international -> Environment.

Nederlandse Emissieautoriteit – NEa: www.emissieautoriteit.nl

- Informatie over rekeningen, registers en rechten (o.a. CER's/ERU's): www.emissieautoriteit.nl -> Emissierechten;
- Infoblad over verband tussen Kyoto-mechanismen en EU-emissiehandel: www.emissieautoriteit.nl -> Mediatheek;
- Helpdesk NEa (uitvoering EU-emissiehandel): nea@minvrom.nl, telefonisch op werkdagen 9-12u; 070-339 52 50.

